

การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพ
การศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1
Participatory management by using community - based Approach
of the Quality Education Network Jao Sadej under the Office
of Yasothon Primary Education Service Area 1

สิริลักษณ์ ฝูงใหญ่¹

Siriluck Fungyai¹

มหาวิทยาลัยราชธานี อุบลราชธานี, ประเทศไทย¹

Ratchathani University Ubon Ratchathani, Thailand¹

Received January 16, 2024; Revised March 12, 2024; Accepted April 25, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ การสร้างองค์กรประชาชน การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.956 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma=0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน ($\mu = 4.34$, $\sigma=0.72$) การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ($\mu = 4.33$, $\sigma=0.83$) การติดตามประเมินผล ($\mu = 4.31$, $\sigma=0.80$) การสร้างองค์กรประชาชน ($\mu = 4.29$, $\sigma=0.70$) และการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.24$, $\sigma=0.74$)

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน

Abstract

This research aimed to study Participatory management by using community - based Approach of the Quality Education Network Jao Sadej under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 1. The five perspectives examined here were creating a population organization, creating a communication network, training for population organizations, appointing the board, and monitoring and evaluation. The subjects were 199 people, including teachers and the Board of Education in the Quality Education Network Jao Sadej under

the Office of Yasothon Primary Education Service Area 1. The instruments used in this research were questionnaires and Checklists. The data analysis statistics were percentage (μ), mean and standard deviation (σ).

The research results were as follows. Participatory management by using community - based Approach of the Quality Education Network Jao Sadej under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 1 as a whole was at the high level: creating a communication network ($\mu = 4.30$, $\sigma=0.76$), appointment of the board ($\mu = 4.33$, $\sigma=0.83$), monitoring and evaluation ($\mu = 4.31$, $\sigma=0.80$), creating a population organization ($\mu = 4.29$, $\sigma=0.70$), and training for population organizations($\mu = 4.24$, $\sigma=0.74$), respectively.

Keywords: Participatory management by using community - based Approach

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปตามยุคโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้านตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสังคม เช่น การหย่าร้าง อาชญากรรม ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน การเกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ภาระหนี้สินการใช้จ่ายเกินตัว การจำหน่ายผลผลิตได้ไม่คุ้มทุน ปัญหาทางด้าน การเมือง เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การแตกแยกทางความคิด หรือปัญหาด้านขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติ โดยการรับเอาวัฒนธรรมทางตะวันตกมากเกินไป จึงก่อให้เกิดปัญหาของเด็กวัยรุ่น เช่น ปัญหาออกกลางคันของเด็กวัยรุ่นเรียน ท้องก่อนวัยเรียน การทะเลาะวิวาท ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่ระดับสูงสุดมาจนถึงระดับรากหญ้า จะต้องสร้างความตระหนักร่วมกันในการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในสังคมของประเทศ เพื่อเป็นเกราะกำบังหรือสร้างภูมิคุ้มกันด้าน ทักษะการดำรงชีพของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้คำมั่นถึงสภาพภูมิประเทศและสังคมวิทยา หรือที่ทรงเรียกว่า “ภูมิสังคม” พร้อมกับมุ่งพัฒนาคน เพื่อให้การพัฒนาเป็นการ “ระเบิดข้างใน” โดยการสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนมีสภาพความพร้อมที่จะรับการพัฒนา หรือปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ทรงให้ยึดหลัก “การมีส่วนร่วม” ด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยทรงให้ถือ “ประโยชน์ส่วนรวม” เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยรวมและการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปตามแนวพระราชดำริ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556)

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือว่าเป็นกฎหมายที่วางแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรมฉบับแรก มุ่งเน้นความสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน (school and Community based management-SCBM) โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษาแบบเดิมที่รวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การกระจายอำนาจ โดยเฉพาะ มาตรา 39 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงมีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทุกด้านไปยังคณะกรรมการและสถานศึกษาโดยตรง ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

การพัฒนาการศึกษามีความจำเป็นยิ่งที่หลายภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐและชุมชนควรมีบทบาทช่วยเหลือครอบครัวและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสนับสนุนให้สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน การประสานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ครูและโรงเรียน รวมทั้งร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาและแนวทางจัดกิจกรรม บทบาทของโรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนและสังคมเพื่อพัฒนาครูให้สามารถสนองความต้องการในการเรียนของเด็กและผู้ปกครอง การสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีความเป็นระเบียบสวยงาม ให้ความรู้และสร้างความไว้วางใจ การสรรหาครูและผู้บริหารที่มีคุณภาพให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มาบริหารงานโรงเรียน บทบาทของครูใช้วิธีการสอนและวิธีประเมินที่ผ่านการทดสอบและวิจัยมาแล้วว่าได้ผลดีต่อการพัฒนาของผู้เรียน จัดเนื้อหาวิชาที่กว้างลึก เป็นที่สนใจ ทั้งแทรกข้อคิดทางคุณธรรม จริยธรรมในบทเรียนตามกิจกรรมอย่างมีความเหมาะสม มีบรรยากาศของการเรียนรู้ที่มีความสุข ครูมีความผูกพันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ตลอดชีวิต บทบาทของชุมชนและสถานศึกษาที่จะผลักดันให้เกิดจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (ธนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2551)

การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของชุมชนหลายประการ คือ บริบทของชุมชนที่มาจากอุดมการณ์การพัฒนาประเทศ นโยบายในการจัดการศึกษา และเงื่อนไขสำคัญในชุมชนหลายประการ เช่น เงื่อนไขทางด้านพื้นฐานความคิดของคนในชุมชน ซึ่งได้แก่ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคนในชุมชน ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการถ่ายทอดการเรียนรู้ การรวมกลุ่มของคนในชุมชน ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู กลุ่มวิทยากรภายนอก กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชนที่จะเป็นแหล่งความรู้ให้บริการ แก่ชุมชน ในขณะที่ด้วยกันชุมชนก็ให้การสนับสนุนโรงเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น เป็นองค์กรในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน เป็นแหล่งอบรมในชุมชน เป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน ให้ข้อมูลแก่ชุมชน โรงเรียนจึงตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะก่อให้เกิดความรู้ มีอำนาจและนำไปสู่ความรับผิดชอบ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเปิดโอกาสใหม่การดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่จะต้องเสริม “การมีส่วนร่วมของชุมชน” ให้เกิดขึ้นในองค์กรของการจัดการศึกษา กล่าวคือชุมชนไม่เพียงให้ความร่วมมือ สนับสนุนเอื้อเฟื้ออยู่ภายนอกเหมือนดังที่ผ่านมา หากยังควรขยายบทบาทของการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่องอีกด้วย (ยุทธชัย เฉลิมชัย, 2546) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสมเริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน รางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงาน หรือรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น นั่นคือ ร่วมรับทั้งผิดและชอบ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2554) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันจะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้ทดสอบว่าสิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ไม่ เปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร ที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ (Team spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น ส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจ มีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้การปรับปรุง พัฒนามีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติมากขึ้นด้วย (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2545)

เครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ เป็น 1 ใน 18 เครือข่ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จากรายงานประจำปีของสถานศึกษาในเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ พบว่า เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 11 แห่ง ขนาดกลาง 1 แห่ง สภาพปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ทราบบทบาทหน้าที่ว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้มากเพียงใด ทำให้การจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนไม่มีความชัดเจน ส่งผลให้การจัด

การศึกษาของสถานศึกษาในเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จไม่บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด จึงสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 มีแนวทางอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษา เจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร คือ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนจากเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านสิงห์ โรงเรียนบ้านหนองขอนโนนสิม โรงเรียนบ้านหนองไร่จันทร์เกษม โรงเรียนบ้านหนองแสง โรงเรียนบ้านกุดตระหวี โรงเรียนบ้านหนองเรือ โรงเรียนบ้านดอนกลองหนองไฮ โรงเรียนบ้านนาสีนวล โนนสะอาด โรงเรียนบ้านนาสะไมย์ โรงเรียนบ้านนาดีคอนจาน โรงเรียนบ้านผือฮีนาลานาจาน และโรงเรียนบ้านชาติศาลา ประกอบไปด้วย ครู จำนวน 91 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้น 199 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเติมคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale)

3. ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิดในการปรับปรุงแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) หนังสือระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ของบุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์ (2551) หนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดประเด็นเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถามและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างองค์กรประชาชน 2) การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน 3) การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน 4) การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และ 5) การติดตามประเมินผล

3.4 วิเคราะห์นิยามศัพท์แล้วกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ทั้ง 5 ด้าน

3.5 กำหนดรูปแบบข้อคำถามโดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.6 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3.7 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้มาจากการวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.8 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตรค่า IOC (Item-Objective Congruence Index : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนบ้านทุ่งแต้ และโรงเรียนบ้านหนองเป่า ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรและมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มประชาชน จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

3.10 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

3.11 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

3.12 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานีถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

4.3 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองและรับทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารแบบมี ส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 สรุปตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 199 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 57.29 และมีเพศหญิง จำนวน 85 คิดเป็นร้อยละ 42.71 ตามลำดับระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.74 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.18 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 ตามลำดับ กลุ่มอายุ พบว่า มีอายุ 46-60 ปี มากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 43.22 อายุ 30-45 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.19 อายุ น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.72$) การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.83$) การติดตามประเมินผล ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.80$) การสร้างองค์กรประชาชน ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.70$) และการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการสร้างองค์กรประชาชน การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ด้านการสร้างองค์กร ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและตัดสินใจในการทำงานของกลุ่มองค์กรประชาชน ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.67$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.73$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาและขยายตัวของกลุ่มองค์กรประชาชน ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.68$)

ด้านการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการเตรียมการสร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสาร ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.67$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายติดต่อสื่อสาร ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการพัฒนาความสัมพันธ์ของเครือข่ายติดต่อสื่อสาร ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.75$) และข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายติดต่อสื่อสาร ($\mu = 4.29$, $\sigma=0.74$)

ด้านการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพ การศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ด้านการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma=0.74$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการในการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.32$, $\sigma=0.77$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุน การฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.29$, $\sigma=0.74$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประสานงานในการดำเนินการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.28$, $\sigma=0.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ($\mu = 4.17$, $\sigma=0.73$)

ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma=0.83$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการเตรียมการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ($\mu = 4.39$, $\sigma=0.86$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก ($\mu = 4.37$, $\sigma=0.86$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการสรรหาคณะกรรมการดำเนินงาน ($\mu = 4.36$, $\sigma=0.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการประกาศสรรหาคณะกรรมการดำเนินงาน ($\mu = 4.29$, $\sigma=0.91$)

ด้านการติดตามประเมินผล การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ด้านการติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma=0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน ($\mu = 4.40$, $\sigma=0.77$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตที่จะประเมินผลดำเนินงาน ($\mu = 4.36$, $\sigma=0.85$) โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงาน ($\mu = 4.35$, $\sigma=0.80$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการประมวผลของการดำเนินงาน ($\mu = 4.24$, $\sigma=0.82$)

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานของเครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การสร้างองค์กรประชาชน และการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกับชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และเห็นความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนแต่ชุมชนและสถานศึกษายังไม่เห็นถึงความจำเป็นของการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชนสอดคล้องกับงานวิจัยของยังยุทธ บัวสาย (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาค้นคว้า สภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และ

ด้านการบริหารวิชาการและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ บุญทวี (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลแม่เมาะ (บ้านเด่น) อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมเชิง สร้างสรรค์ (AIC: Appreciation Influence Control) พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน งานด้าน วิชาการ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนด้านวิชาการโดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ใน ระดับมาก งานด้านงบประมาณ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนด้านบุคลากร โดยประมาณ เฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก งานบุคคลโดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านงานบุคคล โดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง งานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป โดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล จันดา (2560) ที่ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงาน บุคคลแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ควรมีนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาในสังกัด

1.2 สถานศึกษาควรประยุกต์ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพ การศึกษาเจ้าเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดแต่ละ แห่งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา ชีวราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและ ชุมชนควรมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การจัด ฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน มาใช้ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน ของเครือข่ายคุณภาพ การศึกษาอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 และในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำสู่การบริหารงานของสถานศึกษา

2.2 ควรวิจัยแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน โดยวิจัย เปรียบเทียบการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละ ขนาดมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่แตกต่างกัน

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธี สรรหาการเลือกประธาน*

กรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- (2562) คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แม่ทัพอยุธยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556) คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เครือข่ายคุณภาพการศึกษาเจ้าเสด็จ. (2563). รายงานประจำปีการศึกษา 2563. เอกสารหมายเลข 8/2563
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ธิดา โสภกา. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมพล จันดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย ศาลาจันทร์. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- โชติ บศิริรัฐ. (2558). เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ลักขณาภิชนัชช. (2545). การสังคมสงเคราะห์ชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนวัฒน์ บุญทวี. (2558). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลแม่เฒ่า (บ้านเด่น) อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประจุมเชิงสร้างสรรค์ (AIC : Appreciation Influence Control). วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ธรร สุทรายุทธ. (2549). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ: เนตกุลการพิมพ์.
- นิตยา แก้วแสนชัย. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4: พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ประยูร อัครบวร. (2552). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์ จำกัด.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2552). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข(สรส).
- พัชรียาภรณ์ พิมพ์พาเรือ. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: เสมอธรรม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ยงยุทธ บัวสาย. (2556). สภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาร่วมกันของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. สารนิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ยุทธชัย เฉลิมชัย. (2546). *รูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวและสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2541). *รูปแบบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในยุคโลกาภิวัตน์*. รายงานวิจัยเสริมหลักสูตร.
- รัชชาภรณ์ รัตภูมิ. (2549). *การพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษและความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา มีพร้อม. (2554). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ*. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2554). *หลักการทฤษฎีการบริหารและการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2554.
- สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์. (2540). *การพัฒนาผู้สูงอายุในครอบครัวไทยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษา นักสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบูรณ์ เป็งงา. (2555). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านก้อทอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). *รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: เค.พี. อินเทอร์เน็ต.
- สุจิตรา ประจกุล. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____ . (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. เอกสารหมายเลข 1/2563: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *สังเคราะห์แห่งแนวพระราชดำริสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อคิน รพีพัฒน์. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์. (2556). *สภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติและแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา*. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญมณี บุรณกานนท์ และคณะ. (2552). *โครงการศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.